

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

D.Kw. III 2001 -
gł. podat.

AK
W-wa-Miasto

adres:

MROZOWSKA MARIA

01-651 W-wa
tel:

zd. RYCEMBEL
ps. "HANKA"

wsp. dot.

607/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — MROZOWSKA Maria
zd. Rycebel
pn. "Hanka"

607/WSK

I/1. Relacja ✓ k. 2, 5.3

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora ✓ k. 1, 2.1

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne —

IV. Korespondencja ✓ k. 1, 5.1

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓¹

VI. Fotografie ✓ zob. te 2 | 3/1

1/1 RELACJA

1. Relacja wstępna, W-wie 2001, mgr Longo |, k. 1, n. 1-2
2. Relacja prestonowa przez ŚZŻAK w W-wie, 1997 r., mgr Kopiec |, k. 1, n. 3.

Schemat Relacji WSK

MROZOWSKA MARIA z domu Rycembel pseudonim "Hanka"
Urodzona 23 stycznia 1919 w Mińsku Mazowieckim
Ojciec Wacław, matka Pelagia z Sokołowskich
Ojciec przed wojną pracował w fabryce "Norblin, B-cia Buch i T. Werner.
Adres: Warszawa 01-651, ul. Gwiaździsta 29 m124 tel. 833-14-03
Ukończyłam gimnazjum humanistyczne im. Beccylii Plater-Zyberk w 1936 r.
i wstąpiłam na Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej.
W lutym 1939 r. wyszłam za mąż za inż. górnika Mieczysława Mrozowskiego
i wyjechałam na Śląsk na kop. Ema k/Rybnika.
3 września 1939 r. mąż mój został zaaresztowany i wywieziony do obozu
Buchenwald w Niemczech.
W końcu sierpnia 1939 r. przyjechałam do Warszawy. W czasie okupacji
pracowałam w R.G.O. w Dziale Schronisk nad Wysiedlonymi i Uchodźcami.
W połowie 1943 pracująca ze mną koleżanka Zofia Majerówna zwróciła się
do mnie z propozycją wstąpienia do AK, którą oczywiście przyjąłam.
Skierowano mnie wtedy do p. Świderskiej, zamieszkałej przy ul. Mazowieckiej
gdzie wraz z innymi dziewczętami przeszłam kurs sanitarny. Kurs ten
trwał parę miesięcy a potem zdawałyśmy egzamin. Po egzaminie składałyśmy
przysięgę. Po złożeniu przysięgi zostałyśmy podzielone na Oddziały.
Nasz Oddział składał się z kilku starszych pań i kilku dziewcząt.
Komendantką naszą była p. Jadwiga Schielowa. Zadaniem naszego Oddziału
było zorganizowanie punktu sanitarno-gospodarczego dla powstańców.
Dziewczęta przeszkolone na kursie sanitarnym miały podjąć obowiązki
sanitarno-łącznikowe. Szpital miał być zorganizowany w podziemiach
kościoła po-Karmelickiego. Natomiast punkt gospodarczy miał być zorgan-
izowany i prowadzony przez starsze panie z naszego Oddziału po zdobyciu
przez powstańców pałacu na Krakowskim Przedmieściu /obecnie Pałac
Prezydencki/. W związku z tym od początku 1944 roku gromadziłyśmy
zapasy żywności, którą magazynowano w mieszkaniu należącej do naszego
Oddziału p. Majewskiej w jej mieszkaniu przy ul. Trębackiej róg Koziej.
Kwatera Główna, której podlegał nasz punkt mieściła się przy ul. Szpital-
nej, bo stamtąd jedna z koleżanek przyniosła naszej komendantce rozkaz
hasło i legitymacje. Kiedy już wybuchło powstanie i byłyśmy wszystkie
zgromadzone w naszym punkcie na ul. Trębackiej, nasza komendantka rozdała
nam legitymacje. Niestety teren na którym miałyśmy działać był cały
czas w rękach niemieckich. 30 sierpnia dom w którym byłyśmy zgrupowane
został przez Niemców opanowany, ludzie wyprowadzeni a dom spalony.
Jeszcze zanim nas wyprowadzono nasza komendantka kazała nam zniszczyć
legitymacje. Potem razem z ludnością byłyśmy prowadzone przez wiele
domów a w końcu przez ul. Focha przeprowadzono nas do podziemi Teatru
Wielkiego, gdzie spędziłyśmy około 40 godzin. Potem prowadzono nas

2/1/2

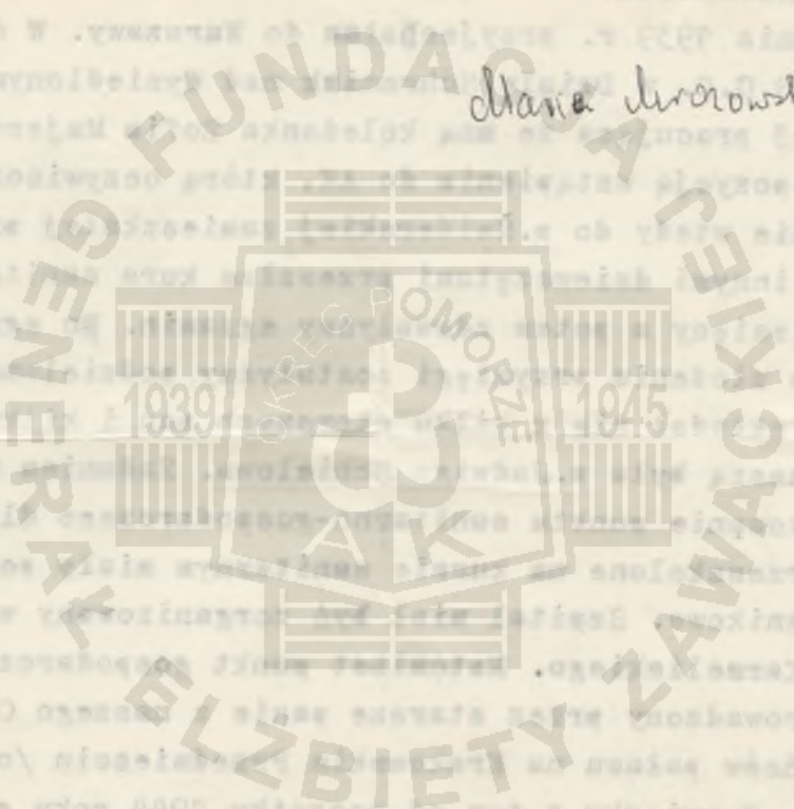
Wojciech

Przez pl. Piłsudskiego, Ogród Saski i Wolę do kościoła św. Wójciecha.
 Potem prowadzono nas na Dworzec Zachodni do kolejki elektrycznej.
 Dzięki pomocy kolejarza udało nam się trzem uciec, żak więc nie
 byliśmy w obozie w Pruszkowskich warsztatach.
 Po wojnie w 1945 roku powrócił mąż mój z obozu w Buchenwaldzie
 zamieszkał na Śląsku w Zabrze, potem w Gliwicach. Pracowałam
 w przemyśle chemicznym.
 W 1952 roku męża mego przeniesiono w Warszawy, a ponieważ mieliśmy
 już dwoje dzieci przestałam pracować.

1 zał. fotografia.

Anna Jurkowska

21.2.2001

MARIA MROZOWSKA

z d. Rycebel ur. 23.01.1919
w Mińsku Mazowieckim - ps. "Hanka"

W 1936 r ukończyła gimnazjum im. Cecylii Plater-Zyberkówny i wstąpiła na Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej.

W 1939 r. w lutym zawarła związek małżeński z mgr.inż. Mieczysławem Mrozowskim i zamieszkała z nim na kop. Bema k/Rybniaka. W końcu sierpnia 1939 r. powróciła ze Śląska do Warszawy.

W czasie okupacji pracowała w RGO / Rada Główna Opiekuńcza/.

W lipcu 1943 r. pracująca z nią koleżanka p. Zofia Majerówna zaproponowała jej wstąpienie do AK. Została skierowana na szkolenie w zakresie służby sanitarnej. Szefem tego szkolenia był dr. Niklewski. Po egzaminach końcowych z tego szkolenia, nastąpiło zaprzysiężenie. Poczym uczestniczki zostały podzielone na Oddziały, Zadaniem Oddziału było zorganizowanie i prowadzenie punktu sanitarno-gospodarczego dla powstańców. Komendantką tego Oddziału była p. Jadwiga Schielowa ps. "Jadwiga". Szpital miał być zlokalizowany w podziemiach kościoła po-Karmelickiego na Krakowskim Przedmieściu, a punkt gospodarczy w sąsiadującym Pałacu /Czynie Pałac Prezydencki/ Od stycznia 1944 gromadzono więc zapasy żywności i materiałów sanitarne w domu przy ul. Trębackiej 2 /obecnie Prokuratura Generalna/. Od początku Powstania zarówno kościół po-Karmelicki jak i ww Pałac znajdowały się w rękach niemieckich.

Dnia 9 lub 10 sierpnia dom w którym został zlokalizowany Oddział 1 sierpnia, został przez Niemców opanowany a ludność wyprowadzona. Na rozkaz Komendantki wszystkie uczestniczki Oddziału zniszczyły otrzymane 1 sierpnia legitymacje.

Dalsze losy to pobyt w podziemiach Teatru Wielkiego, skąd przez Wolę i Kościół św. Stanisława a następnie Dworzec Zachodni na transport do Pruszkowa. Z ww. transportu udało jej się i 2 koleżankom uciec.

Do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej została przyjęta w czerwcu 1990 r. / leg. nr. 007943 z dn. 13.03.1991/

We wrześniu 1993 r. została odznaczona Krzyżem Armii Krajowej /leg. nr. 19-93-289 z dn. 30.02.1993 /.

*Jan
Chłomcy*

1/3 INNE MATERIAŁY DOKUMENTACYJNE DOTYCZĄCE
OSOBY RELATORA

1. Ankieta uczestnika Powstania Warszawskiego, M. Mrozowika, W-wa 1994,
prezentowana przez Koło Nr 10 ŚZŻAK w W-wie, ul. (krewol), K.A., n. n.

IV

KORRESPONDENCJA

- 22. III. 2001. list D. Kr. do Marii Mrozowskiej. Msp. Kopia, k. 1, s. 1.

IV/1

Toruń 22 III 2001r.

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Pani Maria Mrozowska

l.dz.712 WSK 2001

01-651 Warszawa

Szanowna Pani,

Dziękuję bardzo za przesłanie do nas Pani relacji z przebiegu służby wojennej, a także fotografii. Zostały one dołączone do Pani teczki osobowej o nr inwentarza 607/WSK. Teczka ta została założona na podstawie materiałów przesłanych do nas w 1997 r. przez Koło Nr 10 Światowego Związku Żołnierzy AK Okręgu Warszawa. Ponieważ jednak nie mieliśmy Pani adresu nie mogliśmy nawiązać z Panią kontaktu. Tym bardziej cieszy nas, że sama Pani do nas napisała, materiały przez Panią przysłane stanowią bardzo cenne uzupełnienie teczki. Jeśli posiada pani jakieś dokumenty związane z Pani wojenną działalnością to prosimy o przysłanie do nas choćby kserokopii.

W swojej relacji wymienia Pani koleżankę Zofię Majerównę i komendantkę Jadwigę Schielową. Czy posiada Pani jakieś informacje o nich? Wiemy, że Jadwiga Schiel posiada teczkę w Studium Polski Podziemnej w Londynie i mamy zamiar zwrócić się do nich o przesłanie nam jej relacji, ale jednocześnie staramy się zdobywać o niej (a także o innych kobietach-żołnierzach II wojny światowej) informacje z innych źródeł. Natomiast na temat Zofii Majer nie posiadamy żadnych informacji. Może zechciałaby Pani napisać ich relację lub po prostu spisać to co Pani pamięta? Dotyczy to także wszystkich innych kobiet z którymi się Pani zetknęła w konspiracji. Będziemy wdzięczni za każdą pomoc, dzięki której uda nam się ocalić od zapomnienia losy tych dzielnych kobiet.

Szanowna Pani przesyłam informacje na temat działalności Archiwum, załączam serdeczne pozdrowienia od wszystkich pracowników i liczę na dalszą współpracę Pani z nami.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
mgr Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

Załączniki:

- 1) Ulotka informacyjna o FAPAK i Memoriale General Marii Wittek
- 2) Ulotka wydawnicza FAPAK

odp. na
L.dz 346/WSK

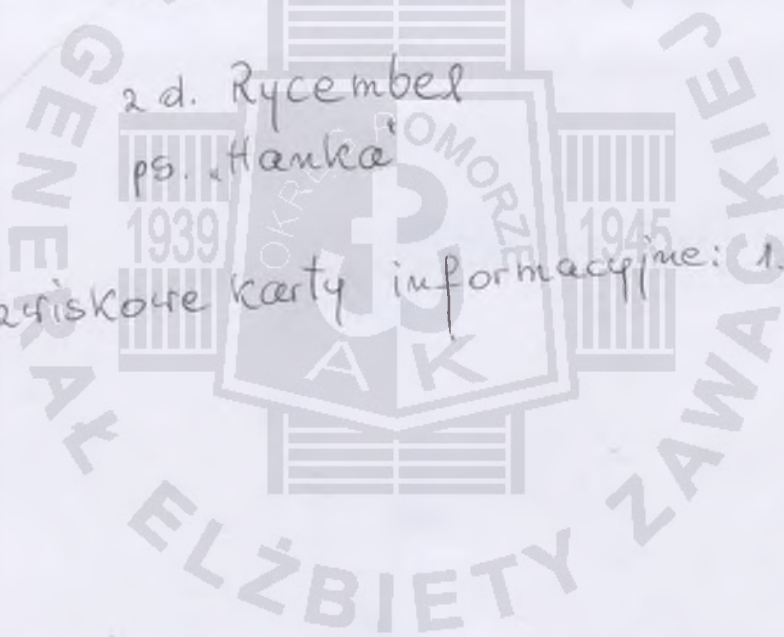
J. 607/WSK

AK
Warszawa

MROZOWSKA Maria

2 d. Rycebel
ps. Hanka

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 1.

T. 607

AK
W-100

MROZOWSKA Maria

rodz. Ryce mbel

ps. HANKA

rodz. Korespondencja WSK, lot 1124/WSK/97

K. Mini 97

J. 607/WSK

MROZOWSKA Maria

AK
Warszawa
Miasto

z d. Rycebel

ps. „Hanka”

VI. FOTOGRAFIE:

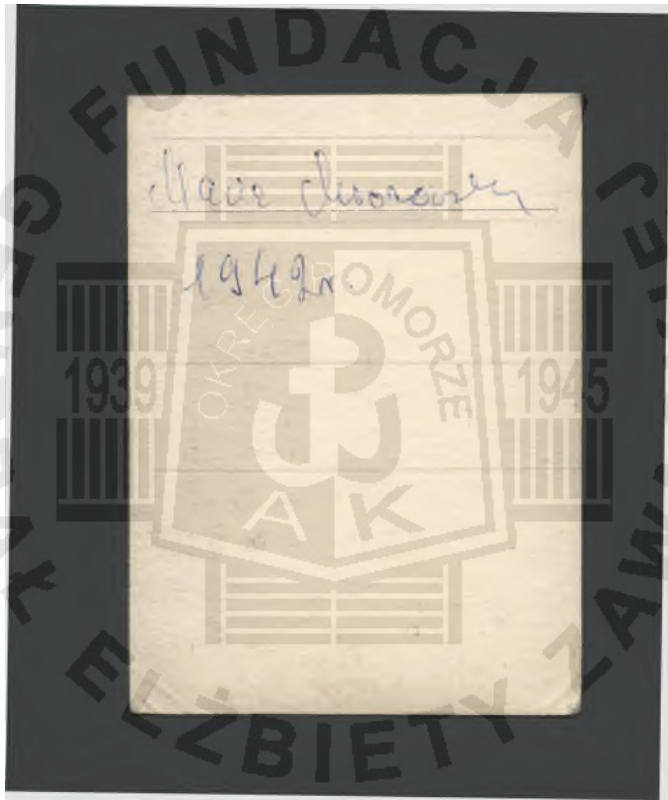
- Fotogr. potr. Marii Mrozowskiej, 1942r. oryg.

VI/1

Maria Mrozowska
1942 r.

MROZOWSKA MARIA

T. 607 / WSK

Firma Handlowo - Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. 86 - 28 - 48